

ШКОЛСКИЙ ЛИСТЪ.

938

WWW.UNILIB

Одъ овога листа излазе свакога месеца по четири броя. —
Цена му е на год. 4 ф. на по године 2 ф. на четвртъ год. 1 ф. а. вр.

БРОЙ 25.

У Новоме Саду, 7. юлия 1859.

ГОД. II.

ПОЗИВЪ.

Съ овимъ броемъ ступа Школеки Листъ у други полгодишњи течай.

Као што смо у пређашњимъ броевима напоменули, шилъмо и шилаћемо Школеки Листъ само оной гг. предбройницима, кои за нѣга или предплате, или баръ досадашњи дугъ свой у еданпуть одуже. И за то позивамо све кои листове ове и у напредакъ имати желе, да намъ се што пре прияве, докъ ихъ съ подпунимъ броевима послужити можемо.

За точну експедицию већъ смо се еастарали, и надамо се, да ће читателњи листове ове одсада уредно и на време добияти. Међутимъ ако би коме случайно кои брой възстао, нека се изволя *одма првомъ поштомъ* на насъ обратити, па ће заоставши брой известно добити, ако га јошъ будемо имали. Овакова писма не треба да буду запечаћена, да неби или дотични предбройници, или пакъ ми излишногъ трошка имали; доволно е само на савиеномъ писму исподъ наше адресе написати ову речъ „Reclamation“, па се онда за таково писмо ништа не плаћа.

Позивамо јошъ еданпуть сву гг. предбройнике, да намъ яве, кѣе броеве јошъ добили нѣсу; као и оне, кои намъ јошъ што дугую, да се еъ нама што пре измире.

Уредништво.

Програмъ Школскога Листа.

А. Воспитанѣ: а) *шѣлесно*: критике рѣѣи обичая у овомъ погледу и предлози за поправку; диететика, гимнастика и игре дечие; — б) *душесно*: критике рѣѣи обичая у овомъ погледу и предлози за поправку, основани на миѣнию najboljи педагога; чланци о воспитаню религиозномъ, моралномъ, христовитичкомъ; одабране библиеске и друге религиозне и моралне приповедчице, приче, басне, изборъ изреченя изъ св. еванѣлїя, апостола, изборъ псалма и осталога изъ библие, црквени и граѣански књига и списателя, удешено и за школску децу; изборъ народни пословица, песмица и мелодия: — в) *умно*: предмети изъ географїе и исторїе, наравне исторїе и физике, математике и геометрије, изъ граматике, правописа и синтаксе, — све што веѣма може бити, просто и ясно; — г) *дружесно*: предмети изъ живота фамилиярногъ, граѣанскогъ, поданичкогъ, и све што може пробудити любовъ и пожртвованѣ за обште благо, — израѣено за децу.

Б. Школа: *унутрашња и спољашња*: критике и предлози о дисциплини, о методи писаня, читаня, рачунаня, пољня и науке вѣре; поступанѣ са приповѣдками и причама, съ изреченьма и пословицама, съ псалмима и молитвама, съ пѣсмама и мелодияма; поступанѣ съ поединимъ комаѣемъ изъ читанки црквени и граѣански; задатци за диктандо писанѣ и за саставке дѣчие; задатци за рачунанѣ, — све съ обзиромъ на цѣл народне школе. За тим чланци о побольшаню спољашњемъ и унутрашњемъ (материалномъ и моралномъ) наши школа уобште, а по себице сеоски, варошки, елементарни и нормални, девојачки и недѣљни. У овај редъ иде и укоръ по гдѣкоегъ неваљалогъ обичая школскогъ ил домаћегъ, кои школи шкоди, тако исто и критике књига школски и остали, кое би са школомъ и њномъ цѣли могле доѣи ма у кою колизию; послѣ иду пѣсеме, загонетке, афоризме, смесице, а најпослѣ сви школски налози, наредбе, известия, стѣдншта, постановљѣня, желѣ поедини обштвина и други огласи.

Како су стаяли наши Учительн пре 100. и выше година ?

(Изъ Протокола Будимскога Танача)

Лета 1728. Јуниа 18. есте изелужіо Даниилъ Павловиъ Мещеръ свою прошадшу годину, и садъ отговарасе, да више не хоће учити унапредъ деце, пощо самъ не може. Доконато: Садъ до гредуще неделъ да своей целый и послѣдній отговоръ учини, хоће ли онъ децу учити и Мещеръ бити; ако онъ не хоће, да гледи Господари другога Мещера, да се деца уче и да се не битанче.

1728. Јуліа 26. Школа да буде или она Маричина кућа, или ова варошка кућа да буде школа, и да се деца уче, и да се не поскибую по сокацы, докле и Г. Архі-Епискупъ врховный не дође, пакъ онда хоћемо се болше разговорити о свему.

1740. Маіа 7. Трезіе бысть Собраніе позаради Магістера, понеже Г. Епискупъ никаковымъ образомъ не зактева га имат' у вароши, а Магістеръ потребанъ есть. Доконато: Молителное писаніе писат' наки Г. Епископу и молита се, да бы милость учинилъ и Магістеру допустилъ детей обучават' нашихъ.

1746. Јуниа 19. быша долеподписати Господари призвати за совѣтъ, хоће ли се узети Савва Поповиъ, да бѣдетъ Магістеръ малыя школы Славенскія, и быша сви контенти, и погодише га за 40 фор. за едно лѣто.

1763. Јуна. 14. Магістера Манойла Лазаревича пощенный Таначъ призва и обѣща му за едно лѣто дати т. в. до 14. Јуна 1764. цело 70 фор. Равнымъ образомъ къ томъ еще за Помощника предаде се емъ и Димитріе Поповиъ, и садъ имаю унапредакъ всякій приходъ, акаръ у чему было, що се годъ буде пребавыло виномъ, даромъ и чрезъ љаке що буде добыено, то равно Манойло и Дмитаръ рекоми да имаю

поделити, а плаћа Дмитра прьва година отъ церкви общасе 30 фор. И во всемъ да бѣдѣтъ равни и у любви да се содержаваю и по инщрукціи службу да хранятъ чтеніемъ и петіемъ и со Священницы мирно и покорно разумевати ее.

1770. Ноемвріа 21. Міхаилъ Соколовичъ днесъ текущаго дня примленъ есть за Магістера у пощ. Таначу предъ долу слѣдующими Господары, уговорено на годину ему плаћу дати 100 фор. Къ тому на ново лѣто по домовъ общихъ да може ходити незабранно ему, и свечаромъ кадъ кой Господаръ слави, где га зовну, да може ити, и въ томъ допущавасе ему и у бербу съ путуньомъ походити своєю пользы ради, віна просити такимъ начиномъ, где му хоће дати, а више да не зактева. У томе да се деца навикну на чтеніи чтенію и писанію латинскому. Ёще уговорено, да деца повседневно поють у школи, да пользу отъ тихъ имѣти у церкви можемо. Къ тому еще явлено Магістеру, да повседневно на ютрени отъ него службу и пеніе изискати не будетея, токмо ихъ страху Божію и молитвамъ утреннымъ и вечернимъ да научить молитисе.

1771. Іуліа 2. Георгіе Попа Іосиповича сынъ или Поповичъ днесъ за Магістера при зденой школи примленъ есть начиномъ сицевымъ, да себе по Инщрукціи очитатой водить, и себе всегда трезвена да водитися. Къ тому еще сказато му, да о Рождеству Христову може по домовы съ приветствіемъ поѣи, и о берби саеъ путуньомъ кто что дастъ да примить, а не силою да ищеть, а друго ница, и за сію службу целую годину 100 фор. а притомъ явлено ему есть, да п. Таначу всегда покоранъ во всемъ да будетъ.

1778. Маіа 8. Георгій Іосифовичъ Магістеръ здѣшній призвать у Племенитый Таначъ и питать, хоће ли паки Магістерскую службу исполнявати, зане пре

године, обычно служителъма оставити службу или отъ те отрешити, тако онъ себе препоручава и остае на мѣсто будущее, еще и то сказато ему, да имаде отъ месеца до месеца давати Г. Бирову и Пл. Таначу что дѣте кое навиклосе читати, да писмено дасть.

1778. Маіа 12. Георгій Іосифовичъ Магістеръ прииде у Таначъ свирешно, что онъ исполнявати не можетъ онде наложено ему отъ месеца до месеца дати писмено, что деца чему навикосе: что онъ не може исполнявати за той узрокъ, что ему тасъ о венчаню нейдетъ, еже хотъ обичай увести, и при семъ сказа, что онъ службу оставля, и да се другій Магістеръ гледи.

1779. Февруара 5. Теодоръ Бакичъ церковный сынъ тужи Магістера Іосифовича, да есте дерзнуосе при церквѣ таса просити новце отъ сватова, тако паки запретисе Магістеру унапредакъ да не чини, и звонару, кой се покусію просити, унапредакъ да не дрзне.

1779. Фебруара 9. Г. Епископъ нашъ препоручи, да се Магістеру отъ Танача заповеди да децу добро обучава и регуломъ, ербо нарежденъ есть Директоръ на Будимскую епархію. Призва Пл. Таначъ и заповеди ему.

1780. Ноемврія 10. Прецентора Стефана призва Г. Бировъ у присуствію Пл. Танача и Общества, и заповедисе ему, да бы децу не учіо новомъ петію, но при старомъ да останутъ.

1782. Марта 15. Магістеру и Прецентору заповедисе, странному, кой бы у певницу дошао и пояти хотео, да бы му сказали пређе, что бы Грчки не дерзнуо нитко пояти.

1782. Октоврія 2. Магістеръ и Преценторъ призвати быша у Пл. Таначъ и казато имъ у певница у столу не стаяти, но предъ книгами стаяти.

Інструкція

Магістеру како подобаетъ обдержаватися.

1744. Іуліа 12.

1., Надлежить всегда страхъ Божій предъ очима имѣти, и у церкви читати и пояти не бранитися.

2., Пл. Таначу свагда у покорности да буде.

3., Катадневно гдѣ буде на части не закаснутися, но таки у сахатъ по подне у школу прити, и ни единъ кратъ самую дѣцу оставити.

4., Како богатой тако и сироманкой дѣцы равно ученіе давати.

5., Позоръ имѣти, да не удараю око церкви дѣца, и у церкви смирено да стою, и да се сѣмо тамо необзиру.

6., При служби Божіей трое дѣце у стіхару ва-
сегда обучени да находятся.

7., Да се дѣца око Дунава и по сокацы не ски-
таю, предъ всякимъ капу да скидаю, и чисто себе да держеть.

8., Позорствовать, да се дѣца между собомъ у
школи и по сокацы не бію.

9., У седмицы кадъ се Праздникъ трефи, сед-
мичну рекреацию отнюдъ не держати.

10., И послѣдне прилѣжне діаке кнѣги и свакой
монери учити, что бы и Учитель отъ вароши похвалу
и возмездіе свое примилъ.

Отъ почтеннаго Танача наредишася Господари Си-
меонъ Андреевичъ и Іоаннъ Милиѣъ да позорству-
ють на школу и сваке седмице два пута да інкви-
віраю.

Школско урежденіе

отъ год. 1746. Маіа 21.

1., Да нитко нейма урежденія у школи чинити,

но самъ Префектъ, нити что заповедати съ Магістромъ.

2., Децу скоро изъ школе не изводити.

3., Да Оцеви на наказаніе Магістерово не ерде се, но да буду контенти, како Магістеръ дете каштігуе.

4., Безъ знаня и брезъ соизволенія Магістерово да дете нитко на улицу ни у віноградъ никудъ во време школно води, крозъ кой узрокъ бива децама штета, ако бы тко дете отъ школе зауставіо.

5., Ако кому Господару или Свяштенику кое дете согреша, да нейма се тко усудити дете бити ни за ухо вући, ни у церкви ни на сокаку ни на каквому другому мѣсту.

6., Да децу нитко изъ школе не изводи ни извива, ни да звоне ни да что послую.

7., Да у школу подъ капомъ и съ палицомъ нитко неулази, и ако тко хоће что съ Магістромъ беседити, да има клоннути у врата и чекати, докъ яли кое дете яли самъ Магістеръ изиђе.

Еще къ тому предато, да е свакій дужанъ часть достойную Магістромъ давати, и аще онъ другого бы что увредилъ лебо у чемъ, то да има обявити Г. Бирову и Г. Бировъ Префекту, и по делу будетъ слѣдовати наказаніе.

Слепи Мишъ.

(Лекція изъ нар. исторіе.)

Когодъ необикне сваку животиню добро сматрати, тай се часомъ превари, те слепогъ миша за птицу држи. Не само да онъ врле брзо летити уме, него превазилази са онима врло вештимъ и брзимъ обртами у летеню готово све птице. Нъгова летела нису онака крила, као у птица него су између предњи и стражни крила разанете танке кожице неке.

Кадъ слепи мишь на землю падне, онъ ние у ста-
 ние као остале птице, заманути едарадъ два съ крил-
 ма пакъ полетити. Алъ онъ се уме помоћи: узнужасе
 узъ видъ; заквачаваюћи се са стражњимъ ногама, докъ
 повише неузађе, пакъ се онда у ваздухъ одпусти и
 одлети. На петъ стражњи прстию има скучене врло
 оштре нокте. На предњимъ ногама нема тако јаке
 нокте; то е узрокъ што се слепи мишь увекъ са страж-
 њимъ ногама обеси и стрмоглавце виси, кадгодъ спа-
 ва или кадъ се одмара; тако висећи крила су му у-
 векъ слободна и тако е увекъ спреманъ одлетити.
 Обзиму, кадъ имъ нестане ране, и кадъ се одъ мраза
 укоче, обесе се тако и висе стрмоглавце на каквомъ
 одъ мраза сакривеномъ месту, н. пр. у димняку, по-
 друму, подъ кровомъ и пр. и тако дочекаю пролеће
 и топлие дане.

Многи люди држе да слепи мишь сланину еде, а
 то башъ нико ние видио, нити ће видити. Слепи мишь
 е врло полезна животиња. Онъ потамани гомилу шкод-
 ливи буба, мува и лептирова. Онъ вечеромъ и об-
 ноћ радъ лова излеће, зато и ние лако опазити шта
 ради и како живи; алъ кои га добро мотрио буде у-
 вериће се да слепи мишь сваку ноћ више буба по-
 еде него што е самъ тежакъ. Онъ летећи улови свой
 ловъ, и нѣгова велика разглавлѣна уста врло су му у
 томъ полезна. Кадъ се тако засити, онъ јошъ по-
 нешто као готовине и кући понесе, у устима и у о-
 нима отоболѣнимъ образима. Найрадје излеће лети ве-
 черомъ кадъ е топлие, и тада е неуморимъ. Малецне
 очи нѣгове мало му у мраку помажу, алъ тимъ више
 му помажу оне кожице и нѣно врло оштро осећанѣ.
 Са тимъ кожицама кадаръ е онъ у сасвимъ мрачној
 соби летити, да се нигде ниошто неударити; онъ и са
 ископанимъ очима лети и нигди се неударити, тако ош-
 тро осећанѣ има на кожицама, да одма осети чимъ

близу чему тврдомъ дође, о што би се ударити могло.

Слепи мишъ по целу ноћъ лети и ловъ лови, а предъ зору повлачи се натрагъ у свое руне, у старе зидине, димняке, кровове, у фатове илѣ пукотине у стенама: Ту у друштву пробаве данъ спавајући; где ихъ кадкадъ мачке, ласице и савуляге увате и пождеру.

Слепи мишъ цичи кадъ га човекъ увати, и разглави вилице пакъ уеда, алъ са ситнимъ зубићима не може башъ никакви опасни рана задати. Зуби су му само за меке бубе и лептирице удешени, зато су оштри и скучени, одма зашну и да неупуштаю ништа, што у нѣи падне.

У странимъ земляма, н. пр. у южной Америки има една врста слепи мишева, далеко већи него нашъ, то е већъ опасниа животињица, ерѣ оће кадкадъ и спавајућимъ людма илѣ стоки да се пришунѣи, пакъ лагано уеде и многу крвѣ посисаю, кадъ ихъ е много. —

Злато и сребро.

(Бдна лекција изъ нарав. историе.)

Вредность сваке ствари зависи уопште одъ тогъ каква свойства има, у колико намъ е полезна илѣ нужна. Алъ то ние свуда ни кодъ сваке ствари, другичие би морало гвожђе далеко већу цену имати него сребро и злато. Безъ гвожђа неби ни найнуждније потребе прибавити могли; безъ сребра и злата може човекъ живити да никое нужде неосећа ни коегъ уштраба својой срећи и задовольству на овомъ свету.

И опетъ е сребру и злату јошъ одъ најстарији времена већа цена дата нежели гвожђу, а томе има више узрока. Сребра и особито злата мало се и ретко налази, а гвожђа има врло много свуда. Сребро и злато даю се најлепше угладити и најсјајнији су између сви остали руда, и за нѣи се никадъ рђа нева-

та илѣ врло тешко. Сребро и злато даде се на неке ствари употребити, за кое ни една друга руда неваля. Найпосле, злато се находи готово увекъ чисто, где се одма по бои, по сийности и по осталимъ своиствама своимъ као благородна руда укаже, која се одма топити, ковати и израђивати дае, а кодъ остали руда то неможе да будне, ни кодъ самогъ сребра увекъ; све остале руде налазе се у различнимъ смешама, и мораю са многимъ и дугимъ пословима една одъ друге одлучиване бити, пре него што ихъ оѣмо да куемо и израђуемо.

Ватра која е снажна да сребро разтопи, није снажна да и злато разтопити може. И по томе е злато претежније. Една плочица злата колико крајцара велика, даде се тако јако разтинѣти, да би са тимъ листомъ много илјада крајцара позлатити у злато обмотати мого, са еднимъ дукатомъ читавогъ коня и коняника; и та разтинљивостъ подиже цену злату.

Да вредностъ илѣ цену злата са осталимъ рудама споредимо, валя ово запамтити, да една фунта злата толико вреди и толико се скупо продае, као 15 фунти сребра илѣ 200 фунти живе, илѣ 675 фунти бакра, илѣ 800 фунти калаја, илѣ 4160 фунти олова, илѣ 5500 фунти гвожђа.

Алѣ злато и сребро непродае се на фунте, него на мере одъ по фунте, и такова една мера зове се марка. Една марка злата илѣ сребра има 16 лотова обичне трговачке мере, илѣ врло малчицо више.

Како се злато и сребро употребљава, то може сваки знати башъ ако неће ни едне мрвице свога собственогъ злата и сребра имати. Штогодъ у людскимъ очима највећу вредностъ има, то и людско срце највишимъ светиняма своимъ у знакъ почитованя жертуе и посвећуе. Злато су донели на даръ мудраци са истока Исусу Христу као детету у яслама леже-

 Земљ; са златомъ и сребромъ украшавали су люди све ствари кое су у славу и почитанъ Творца небеснога, Христа Спасителя, майке Божие и Божи угодника и светителя наменѣне. Свети причестни путиръ или е од злата илъ сребра сливенъ илъ баръ позлаћенъ и у богатимъ црквама са скупоцѣнимъ драгимъ каменѣмъ навићенъ. Исто су тако дискоси одъ злата и друге свете оправе црковне. Свето еванђелие обично е оковано златомъ илъ сребромъ, исто тако целиваћи крстъ и целиваће и остале иконе; одъ сребра су чираци кадioniце и кандила, одъ сребра и злата начинѣне су и саме свештеничке одежде и проча, еръ се злато и сребро у танке конце прести, пакъ као свила и ланъ ткати дае.

Знаци царскогъ достојанства; круна и скиптра и ябука одъ злата су начинѣни и скупоцѣнимъ драгимъ каменомъ изкићени. Кадъ ко отечеству свомъ добротини и царъ оће да га зато одликуе, онъ му даде и видиме знаке нѣгове царске милости да ихъ носи и да се поноси нѣма, а то су звезде илъ крстови илъ колајне на прсима; и ови су знаци обично одъ злата илъ одъ сребра ковани; алъ они би исто тако вредили, макаръ и одъ гвожђа илъ бакра били. Ние руда ни нѣзина вредностъ, него висока милостъ царска, што знацима тима цену, и вредностъ дае; и шта е вредностъ руде према милости.

Будући да е злато тако врло меко да се ножемъ сећи и претима савијати дае, зато се никадъ чисто некуе, ни у новце, ни у претенъ игле миѣнуше ланчиће гривне ни друге адићаре и украшае; него му се увекъ придодае по мало одъ друге тврђе руде, и то сребра илъ бакара. Исто се тако придодае сребру по мало бакра, да тимъ тврђе будие.

Сви наши златни и сребрни новци кују се у царскимъ новчанымъ ковницама. Окромъ цара нема нико

права новце ковати. Когодъ се усуди фалишне новце ковати, иль за новчану замену наменѣне папире, банке правити, тай преступлюе царски законъ и подпада подь велику казань. Златни новци зову се дукати, а сребрни новци сребрняци и како е кои већи иль мањи има по вредности своіой различита имена. Обично стои на одной страни представлѣнъ царски лик, а на другой царски орао. Аль има и такови новаца и дуката и сребрняка, где е на одной страни ликъ майке божие а на другой царевъ ликъ израженъ.

Међу европскимъ земляма наше е царство найвише са сребромъ и златомъ благословено; и међу аустрискимъ земляма Ердель е права златокопна земля. Ту се налази найвише злата, и найвише чистогъ сувогъ, вади се иль изъ брда ердельски, рудника, између реке Мориша и Златнице, или изъ песка и блата на обалама те обе реке.

Маџарско е злато најболъ, али се неналази чисто, него са другимъ рудама помешано, и мора се излучивати. Злата се понешто и у Дунаву, Тиси, Драви, Моришу, Керешу и у осталимъ рекама у чистомъ зрну налази, кое се изъ песка и блата изпира и вади. Злата има и у Банатскимъ и у Салцбуршкимъ, Тиролскимъ, Штаерскимъ и Чешкимъ планинама. У намастиру Клостернайбургу близу Беча има еданъ стародревни путиръ, кои е одъ злата изъ дунавскогъ несака изапратога скованъ.

Цео добитъ на злату изнео е у нашемъ царству године 1835, 5500 марки, иль по фунти, у год. 1847 7529 а одъ тогъ доба сваке године се све више добива, еръ се сваке године све брижљивие и свойские у родокопняма ради. Кадъ една марка толико фор. сребра вреди, колико у години има дана, колико е форинти добивено на злату године 1835? а колико год. 1847? и кадъ се изъ едне марке злата 81 ко-

www.maliv.lv
 УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
 малъ и в дуката сковати даде, колко се комада дуката сковало године 1835, а колико год. 1847?

Сребра се найвише вади у мацарскимъ и чешкимъ рудокопняма, и ово су најстарије и најдубль среброкопнѣ у целомъ царству нашемъ, овде су и први сребрни новци ковани, особито у месту што се Јоакимсталъ Аѣимовъ долъ зове, отуда су ти новци прозвани Јоакимсталери Аѣимовидолари, а доцније е изостављено име Јоакимъ и остало само талери иль талири, долари. Мало манѣ сребра налази се у Ерделю, има га и у Банату, и у Тиролској, у Буковини, у Штаерској и у Салцбуршкој. Цео добитъ године 1835 изнео е 103,170 марки, а године 1847 115.681 марка. Една марка сребра вреди 24 фор. и 66 новаца, колко е дакле изнело форинти цело 1835, а колко 1847 год. добивено сребро?

Примеръ за наизустни рачунъ.

Еданъ човекъ има 4 сина и 3 кѣри. При крптеню свакога мушкогъ детета потроши на ракию и вино, — поклану живину, и на брашно, масть и пр. реци само 20 фр. а јошъ полакъ толико на дарове и поклоне, колико е свега потрошио на сва 4 сина?

А на сваку кѣрь потроши само одну трећину што на едногъ сина, колико е за све 3 кѣри? а колико за све синове и кѣри уедно? Новце узми какве оѣнешъ ср. иль ш.

Онъ е дочекао па е синове изженю и кѣри срећно разудао. Алъ онъ као свакиј простакъ ценећи люде по руу а не по срцу, и држећи неће га нико поштовати, ако својој снаси купи паметно еѣтино руо, него ће га онда поштовати и за паметна држати, кадъ

www.свилуs на но бабаца луђе него манигъ майсторъ и трговацъ, тврдо веруюћи да е тиква за цело правый кондиръ, чимъ се покондири, — потрошио е на руо и дарове за сваку снау речи 100 фр. ср., а на руо свакогъ сина речи, 30 фр. ср. При томе е био весео, а онъ нигъ држи веселъ за веселъ безъ лудогъ разметаня и проешпаня, няти познае таковъ гъ веселя, па тако и држи, кадъ се баца некъ се баца, — и покунио е на часть и кусе и русе, почастио ий и изопио, те су му направили штете и калабалука по кући, и стале су га те части исто колико и руо, — колико су га дакле стали уедно сви четвори сватови?

Око кѣриј потрошио е за дарове и части све скупа за сваку само по 50 фр. ср. колико износи садъ све, и за синове и за кѣри скупа? Додај горњой суми.

Алъ онъ е срећанъ, па е дочекао одъ два сина по три унука и две унуке, а одъ друга два сина одъ свакога по два сина и едну унуку, колико е то мушки, а колико женски унучадій? И ту е кодъ свакога детета потрошено на крштень исто онолико, колико е озго за мушку и женску децу споменуто, додај и те суме онима горњимъ.

А одъ сваке кѣри дочекао е по 5 унучадій алъ тога е мало коштало, за сви 15 не више него колико за оно 6 женски, што ий одъ свои синова има, додај и то онамо.

Одъ они 16 унучадій што му се у кући родило, 9 ий е умрло, и даћа за свако, стояла е само по 4 фр. ср. додај и ту суму къ онима осталимъ.

Остало му е у кући 7 унучадій, и то 3 момка и 4 девојке, и онъ е тако срећанъ, па е дочекао да се редомъ изженише и разудаше; сваки сватови стали су кућу исто онолико, колико и они горе споменути, колико то износи свега? Додај и то горе.

Додай іоштъ и нѣгове сватове, кадъ е нѣга нѣговъ отаць жеио, ерѣ и то е тронакъ те куѣе за нѣговогъ века, и проесани садъ све уедно да видимо, шта га е новаца изъ те куѣе, за нѣговогъ века само, на то страѣно? Алъ гди гди се двоиногъ потроши, колико е онда?

Реци да е одъ оне прве суме само полу потрошено, край чега е опетъ све лепо и поштено могло бити, колико би той куѣи остало уштеѣено? А да е само четвртина потрошена, било би іоштъ наметнѣе, на колико би онда та куѣа имала сачувана новца? —

Новчане кесе.

Царѣ е нѣкій држао два своя поданика, одъ коихъ му е свакій по много дужанъ быо, у тамници затворене, и кадъ види, да му ови дугъ свой, не имаюѣи никаковыхъ добара, нигда неѣе исплатити моѣи, узме онѣ двѣ кесе новаца, уѣе къ нѣима у тамницу, и удари едномъ едногогъ, а другомъ другогъ заточеника у главу. Обоица су ударѣ тай яко осѣкали, но плакъ не поднесе га единако, ерѣ се еданѣ зато, што е тако ударенѣ толико разяри, да е презируѣи новце непристойно грѣо; а другій, кои е разумнѣи быо, узме кесеу съ новци, коя му е добачена была, и одъ кое е бољъ подносити морао, исплати съ нѣима свой дугъ, и ослободи се затвора.

И мы смо у таквомъ истомъ обстоятелству као и тѣй заточеницы. И мы дугуемо правди Божіој, кое за учинѣна намъ благодѣянѣя, кое пакъ за премноге наше грѣхе, врло много. Преблагій небесный царѣ, шилъ намъ, изъ безпредѣлне свое милости, злато стрѣльливоости у кесема нужда и неволя; они, кои ове стрѣльливо еносе, исплаћую му са неопѣнимымъ овымъ златомъ свой дугъ, причисляваю се стаду нѣ-

говомъ и постаю участница царства нѣговогъ; на-
противъ они, кои, мѣсто да му на отеческой мило-
сти нѣговой благодаре, увеличаваю свой дугъ, и уда-
ляваю се све веѣма одъ светогъ престола и вѣчите
славе нѣгове. —

превео Ааронъ Михайловичъ
предуготовникъ.

Крадльиваць.

Едно вече доѣу два медведара у едно село и о-
стану да ноѣе. Крчмаръ имъ уступи свой свиняць.
Изъ коега башъ оно вече едно едино велико угоено
свинче продао бияше, за конакъ медведу.

Око поноѣи довуче се еданъ крадльиваць у на-
мери да свинче украде, и незнаюѣи шта се то вече
догодило, отвори лагано врата, уѣе у свиняць и по-
вуче у мраку наместо свинчета — медведа. Медведъ
страотно замумла, и своимъ грднимъ шапама сграби
крадльивца и стане га коменати. Несретникъ оваѣ
почне кое одъ стра, кое одъ люти болова изъ свега
гласа врискати. Сва челядъ изъ крчме, потрче къ
свиньцу, и съ тешкомъ мукомъ медведари крадльивца
свега изкрвављѣна и гдно уреѣена едѣа едѣице изъ
зли ноката онакога овогъ звера одчунаю, и суду
предаю.

Ко на зло поѣе, на веѣе наиѣе. Ко за туѣомъ
вуномъ поѣе, самъ остриженъ куѣи доѣе. Како ко ра-
ди, онако и проѣе.